

A' ROMAÍ TSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL:

Indult BÉTSBŐL Szeredán 6. Januáriusban 1790:

A' Bétsi Felséges Udvari Német Újságban Januá-
riusnak 2 dikái 1790-ben ez az első Pünktum-
szórol szóra. „ A' Magyar országi minden N. Vár-
megyekben utobb tartati közenséges gyüles alkalmá-
toiságával az ő Felségéhez fel küldött alázatos kéré-
sekre, kegyelmelen elvégzette ő Felségé, és a' maga
tulajdon all-irása által meg erősített Rescriptumal mind
ezeknek a' Varmegyeknek; Decembernek 18-dikái
tudtára adni méltoztatta; hogy a' békelségnek hely-
te-állításával Magyar-országnak Hívséges Státusi egy
Törvényes Ország gyülesére öltve-fogtának gyülni;

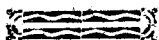
és az Országnek belső állapotjáról fognak taná-
kozni. Egy más Levél pedig így szól:

„II. JOSEF jó Fejedelmünk, 1789-dikben, De-
2-dik napján, kegyelmes ígéretet tett Nemzetünk-
nek, hogy a' Had el-múlttával, Ország-gyűlést fo-
tartatni. Nagy biztatásokat foglal ez a' kegyelme-
s ígéret magában, mellyet olly régólt törekedik má-
a' Magyar Haza, gyakor esdekléseivel, Fejedelmé-
től meg-nyerni. De sok vizafiztalásoknak kintse-
vagnak még abban a' kegyelmes ígéretben el-rej-
tetve: mert Magyarúl lett az, — Le-küldötte t. i.
ő Felsége, a' Nemes Vármegyék fő Kormányazói-
nak, nem tsak az Udvari, hanem a' valóságos
Nemzeti Nyelven-is, úgymint a' Magyaron, és De-
ákon, azon Királyi ígéretet, melyről emlékezünk. —
Jól tudta bölts Fejedelmünk, hogy benne, Nemze-
tünk Attyát tiszteli: az Arya pedig rend-szerint szü-
letett Nyelveken beszéll Gyermekeivel; a' mellyen
valóban édesdebben hangzik akármely Atyai aján-
lás-is. — Nyilván láthatni kegyes tselekedetéből
Fejedelmünknek, hogy éppen nem utálja szép Nyel-
vünket, 's nem igyekezik annak ki irtásán. — Elé-
be teszi a' Magyar Nyelvet a' Deáknak. Adták vól-
na az Egek, hogy minden Magyar Királyok ezt tse-
lekedték vólna! — Hól vólnánk most, ha Nemze-
tünk eleitől fogva a' maga saját nyelvének palléro-
zására adta vólna magát, mint tselekedtek hajdan
a' Görögök, a' Rómaiak, ezek a' mindenhai Mus-
trák; azután az Anglusok, és Frantziák, közelebb
pedig a' Németek, Olaszok, Oroszok és Spanyolok.
Ha igazat kell vallani: a' Magyarok, más virág-
zott

zott, és virágzó Nemzeteket tsudáltak, és magasztaltak; de a' Taját Nyelvek eránt való gondoskodásra nézve nem követtek. El-fogódik minden igaz Hazafinak szive, ha gondolkozáival vizsgálja megy a' régi idökre, hogy tékozlották-el (mert nem lehet más-képpen itélnünk) nagy Eleink, a' szép idöt, fordítván azt eggy idegen Nyelvnek gyarapítására. Alig lehet meg-fogni, hogy a' Magyar Nemzet annyira buzgott Hazájáért: még is szülött Nyelvét, ezt a' Hazai Szeretetnek kút-fejét, más nyelvért meg vetette. Az idegen el nyomta volt az örökös. — De meg-fzánta az Ég, haldoklani kezdett Nyelvünket, támasztott Hazánknak e' mi idönkben olly Fiakat, kik gyönyörüségeknek tartják, vagyönököt, vagy más tehetségeket fel-áldozni, tsak hogy Nyelveket, ujj, és jobb életre hozhassák, és az által ditsössegek Egét a' régi fénynél még ragyogóbbá derithessék. Láttuk-is már a' hajnal hasadását, mellyet hogy a' dél szinben tündöklö Nap követhessen, ez a' mi buzgó óhajtásainkoak Summája.

A' Kath. Belgiumba tellyes hatalommal küldött Minister, Státus V. Cancellárius *G. Kobentzel* Urral lévö edgyik Kabinét Kurir, ki már ebben az eszt. 1312 mértföldnyi útát tett, N. M. K. Testörzö Hadnagy *Rétsey Ur*, már Bétsbe vizsgál-érkezett, és az oda tellyes hatalommal küldött Minister Ur is útban vagyon, és mindenórán vizsgál-váratik Bétsbe,

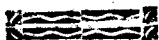
Bétsben a' Hadi-Inzsiner Akadémiából megint az Inzsiner Korhoz küldötének 9 Kadétok, kik közül 4, u. m. *Dolovitzényi Antal*, *Dotzy Antal*, *Bárány Krislof*, és *Léptzelder Magyarak*. Ezek a'

múlt Vasárnap F. M. *Pellegrininél* meg-jelenvén, minden jelen lévõ Udvarló Tisztek előtt azt monda a' Feldmarsal, hogy néki már az egész Inzsinér Korja többnyire Magyarakból áll, és leg-alkalmasabb embereket talált ezek között. Az igaz, hogy mióltától fogva a' Bétsi Inzsinér Akadémia fennáll, a' Magyar ifjak voltak örökké az elsők, mely a' Felséges Ur előtt-is tudva vagyon.

A' *Bukoreftbõl* vett Levelek - szerint, a' Török Nagy - Vezér *Kutsuk - Hafsán*, az õ *Martinesfinél* e-lett meg-verettetéséért, a' Nagy Szúltánnak parantsolatjára, meg-sinoroztatott, és ennek helyébe ama hires hajdoni *Kapután - Basa*, ki a' tavallyi tsatában a' Belsarábia feregnél *Seráskir* (Feldmarsal) vala, és mind ez ideig magát a' maga Táborával *Ismailban* szerentsésen tartani tudta, Nagy Vezérnek tétetett; ki már egy Basát-is küldött a' maga Nagy Vezéri neve alatt, mint Kurirt, H. *Potemkinhoz*. E' nem tsuda; mert itt a' nagy Tisztviselõkre nézve örökké õltsó volt a' Sinor.

Már most a' F. Udvari Német Ujságból is olvashatjuk azt, a' mit a' mi közölebb költ *Kurirunk*, egy *Bukorefti* hiteles Tudósítás után közönségessé tett, t. i. hogy Hertzeg *Kóburg* az Orosz Tsászárnétól egy 36 ezer Rubelt érõ briliántos kardot nyert legyen ajándékba, a' *Martinesfi* Gyözelemért; a' Tsászárnénak ezen maga tulajdon keze írása mellett: „*Kedves Feldmarsal Szakszonai* H. *Kóburg* Uram! Tellyes örömmel értettem azt a' különös ajándékot, mellyel a' F. Tsászár a' kegyelmed érdemeit és szolgálatját, az én Vezérem General Gróf

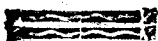

Kimnikszkoi Szüvaroval edgyesülvén, a' Nagy-Vezér' igazgatása alatt lévő nagy Török Táboran tetőgyőzedelméért, meg ajándékozni méltóztatta. Ezen örömben lett részeselemnek jeléül küldöm kegyelemnek ezen Kardot, mellyet, kérem, ezen győzedelemnek, és az én Kegyelmed eránt való indulatomnak jeléül, végyen-el, és kívánom, hogy ezen Kard a' Kegyelmed kezében ujj győzedelmi Koszorukat fönnyon. Én Kérem az Istent, hogy ő Feldmarfal Uramat végye a' maga óltalma alá — és vagyok kegyelmedhez jó indulattal viseltető

Katharina.

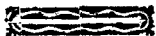
A' Felsőges Hadi Kantzelláriához e' következő Hadi-tudósítárok érkeztenek-fel: — (**) „ Midőn most a' Horváth-orfszági széleken, az időnek ujra, lett meg lágyulásával Obester *Bajalikh*, a' *Szluiner* Regementbéliekkel, a' *Krestinia* előtt lévő *Allatussa* nevű bé-vágott és az ellenség földjén egészzen a' *Kládusni* vizéig nyuló erdőn dolgoztatna, Dec. 21-dikén, a' viznek tulsó partyán mintegy 300 főből álló Serege jelenék-meg az ellenségnek. Minthogy az vala a' vélekedés, hogy ezek a' vizen által-fognának jöni, és talám *Szvinitzára*-is rá-ütni kívánának, tehát a' nevezett Obester leg-ottan rendeléseket teve; de az ellenség véletlenül jobbra fordulván, az Erdőken keresztül a' Bánáti szélek felé indula, *Thisniák* és *Bajadniák* tállya-felé. — Hogy az Obester ezeknek valóságos tzieljokat ki nyomozhassa, el-küld egy minden tsatákban magát vitézül ki-mutatott esmeretes öreg Strázsamestert *Sztóján Bandát*, bizonyos számú néppel, hogy ezeket

ól.

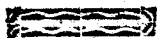

őldalfélről kövesse. Mintegy délutáni 3 óra-felé rá-botlik a' Strázsamefter az ellenség tsordájára , mely leg-ottan rá-üt a' mi népünkre. Látván a' Strázsamefter a' meg-szórúlt dolgot, sokkal kevesebb számu népét az ellent-állásra rendelvén, azoknak olly szerentsés ütközetre való helyet választa, hogy magát mind addig óltalmazá, mig a' közelebb lévő Kordon liniabéli népünk segittségére érkezék, és az ellenséget szaladásra kényszeríték. — Ezen tsatában el-esett egy közemberünk, edgy kemény lövő, a' Strázsamefternek fia 10, és egy más köz-ember egy sebet kapának; az ellenség közül pedig el-esett 7 Török, és fokon sebet vivének el. — Az Obester *Bajalikh* Ur ki-mondhatatlanúl ditséri ezen Strázsameftert *Sztoján Bandát*, mintegy ollyon férfiat, ki nem tsak a' jelen való háboruban, hanem a' fellyebb el-múltakban-is sok vitéz tselekedeteiről esmeretes, leg-közelebb pedig ezen mostani történetben magát és népét, sokkal nagyobb számú ellenség előtt, nem tsak okoson és vitézül óltalmazta, hanem a' maga fiát is, kinek már 10 sebjei lévén az ellenségnek kezében vala, és az egész Komondót, szerentsésen meg-tartotta és vízfza hozta.

Az Obester azonban a' bé vágott erdőkön való munkát 3 Tisztéknek alattak lévő bizonyos számú nép örizetével, félben szakadatlanúl folytatván, Dec. 23-dikán megint el-jönek egynéhány 100 Törökök *Tzettinből*, *Kladufzból* és *Patzvitzdból*, hogy a' munkát akadályoztassák. Rá-tsapnak ezek a' mi örizetünkre, de a' kik a' magok állásoknak alkal-

mos vóltával olly keményen ellent-állának, hogy minekutánna a' mi kemény-lövő Vadászinknak tüzek által egynéhányon el-estenek vólna közüllök, vízfza-térének a' magok Várjaikba azon kívül hogy a' mi népünkben tsak leg-kifsebb kárt-is okoztanak vólna. — Ugyan ezen napon érkezék az ellenségnek egy más Serge *Czettinből* és *Sztrohlikhból* a' mi *Czartovák* és *Kerfztinia* körül lévő Szélső-örizetinkre olly tzéllal, hogy ezeket le-aprittsák; de az ellenségnek tzélja jó előre észre-vetetődven lárma gyujtaték, melyre a' *Furyánban* lévő *Seresfiánerek* elé-rohonván, az ellenséget nem tsak vízfza-té-riték, hanem azokat egészszen *Koronáig*-is kergeték. Jóllehet a' Törökök mind 21-dikben mind 23-dikban sükeretlen próbát tettek vala, még-is 24-dikben dél-utáni 2 órakor, mintegy 400 gyalog Törökök rá-akarának ütni harmadszor-is a' mi *Szvinitzai* Vigyázó-sergünkre. Ezek a' *Kládusznitza* vi-ze mentére, a' Török *Deermelyivó* és az *Allatufsa* erdeje között a' *Glina* vizéig jövének, és már kezdenek vala ezen által-költözni, midön a' mi ágyujinkból a' lárma tüzek magokat el-ordítván, Kapitány *Jaszquetz* egy Sereg kemény-lövökkel és *Seresfiánus*sakkal, valamint Kapitány *Petzinger*-is egy Sereg gyalogsággal elé-rohonván, tsak nem egy egész óráig tsatázának; midön a' mi népünk az apróbb tüzi-fegyverek' meg-szűnés nélkül lángalló ereje által az ellenségnek a' vizen való által-jövetelét akadályozni kívánnya vala, és a' midön az *Allatufsa* erdeiben el-rejtve lévő 150 lovas Törökök-is elé-nyargalának. De midön azonban, a' miéinknek egy ágyu-

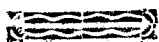

ágyujok érkezvén, azzal leg-előbb-is a' szembesnyargaló Török lovaságra egynéhány szerentsés tüzet adának, és a' mi segittségre főtő népünk-is minden-felől meg-érkezék, az ellenségnek nagyobb része sebes szaladáshoz folyomadék; más része pedig ezeknek a' Bánátfelől kerülvén, hól a' *Glina* vize leg-kisebb, a' mi elé-mozdúlt Sergeinknek hátok-megé kívánnak vala kerülni; mely a' már szaladásban lévő Törököknek-is uj bátorságot öntö annyira szivekbe, hogy ezek-is meg fordulván, retentő ordittással és vakmerő bátorsággal megint a' *Glináig* jövének; de a' jól lött ágyu tűz, és a' mi népünknek magokban el-határozott vitézségek által mind ezek, mind amazok, kik a' miéinknek hátok-megé kívánnak vala kerülni, egészfzen visszaveretének. — A' Törökök közzül 8 *Konty* marada a' tsata helyén, a' *Glina* vizében pedig sokon belé-fulladának, sokot el is vittének magokkal. — A' mi részünkről semmi kár sem esett — — — Obester *Bajalik* ditséri a' mi itt vólt népünknek vitézségeket; nevezetesen Kapitány *Jaskevits* és *Petzinger*, All-Hadnagy *Kutsimits* és az Ágyuzó *Szvobeda* Uraknak jó magok viseletjeket (**)

Hazánkbeli Tudósítások.

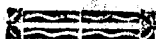
Nagy Enyed 12-dik Dec. — „Barátom! vajyon-é Bétsben drágaság? mert itt 1 pár tolyás 1 garas; a' buzának vékája 2 forint 's még 8 májás-is ollykor; a' zab 12 garas; a' fa pedig olly drága, hogy 1 öl 10 farintra-is fel-jő. A' szegény Deakokat a' Kollégyomban szinte meg-veszi az Is-

ten hidege; most ugyan adtanak egy Kamara számára egy fertály öll fát; de e' tsak 3 — 4 napig tart; mit tsinálnak azután? Ezeknek ugyan adtanak vólt a' Fejedelmek fát; de abból bizony ki-*filogizálták* őket az Öregebb Filofofusok, fáznak a' rapport erdő mellett. — A' Nagy Enyedi Profefsor Szabó Ur meg-hólt és el-temettetett. Tsak alig ha az *Halál* az *Elyseumban* Akadémiát nem állított-fel; mert hordja a' tudós férfiakat, 'Tsak ezen Kollégyomból rövid idő alatt kettőt vive-el; de ne tsudáljuk; mert a' Tsáfárokat-is mind e' hordotta-el, 's a többit-is e' viszi-el,

F. Bágyon. 22, Dec. Itt minden rendkívül drága. Eddig Fejérváron 2 farintal egy pár tsizmát vettünk, most 4 — 5 farint alól szóba sem áll a' Tsizmadia. A' Tízta-búzának 3 farint 16 's több garas — a' rosnak 2 for. 10 garas — — a' Török-búzának 2 farint — az Árpának 38 garas az árra. A' bort-is meg-vehettük ennekelötte 1 farinton, sőt 15 garason-is, de most még 2 farinton sem mindenkor mérjük kérni; egy szóval minden drága. Erre mi-felénk igen sok katonák takarodnak Belgrád alól, ugy hogy edgyik-ki, a' másik pedig bé megy a' faluba. Minthogy nálunk Németül egy betűt sem tudnak, igen furtsa dolgok történnek némelykor a' Német Tisztekkel. Egy Magyarúl nem tudó Tisztel ugy jára a' napokban a' Kis-Biró, hogy kérdi a' Tiszt tölle tud-é Diákúl? a' Kis-Biró int a' fejével, hogy tud, (pedig a' nagy At-is tsak személy-szerint és nem név-szerint esmeri) mondja a' Tiszt: *forte ergo mihi olera & ova!* Kér-
di

di tölle az Eskütye mit mond? Olajat és Ó-hájat kér az eb -- -- ta. Tsak el-bámúl a' Tiszt, midőn az Eskütt kínálni kezdi az Ó-hájjal.

Midőn ezen hallatlan természetzi változást a' napokban Bétsben 3 helyt-is nevetve hallanám beszélni; Imé ezen tudósító Levelem érkezik *Barsod* Vármegyéből *Sály* nevezetű faluból.

Sály 16. Dec. „A' *Sályi* malmakot hajtó Patak vize, a' *Lator* nevezetű malmon feljül, az az: az eredetűn, a' holott ki jön a' kösziklából a' viz, vérre változott, az az a' vérhez hasonlóná lett; úgy hogy a' malmokat viz helyet, vér láttzatott hajtani. Több ízben, és tovább másfél óránál az egész Falun végig folyt; melyből palatzkokra meringettek, hanem idővel, mint a' leg-kékebb posztó ollyonra változott annak szine. Némellyek kóftolták-is, hanem ize igen keserű vólt. Ezen történet ollyon igaz, mint a' nap-fény, és mivel ezen ritka és rendkívül-való történetet *Dargai Márton*, *Burkus János*, *Ivány Ferentz*, *Vatay* hiteles Lakólok szemekkel látták, bizonyoságot tehetnek rólla, annak a' ki nem hiszi; ezek velem edgyütt jelen vóltanak és szemlélték.

Különös apró elegyes jegyzések.

„Itt Bétsben némellyek azt akarják erősíteni, hogy a' Pruszszus bizonyoson hadat izent vólna az Orosz Udvar ellen, ezt mi még eddig nem hiszszük — A' Görög Kereskedők azt futtogják egy más között a' Kávés-házban, hogy Hertz. *Potemkin* 40-ezer-

ezerből álló Orosz Sereggel bé-szállott volna *Ukránia*ba, hogy a' Lengyelek az Ország-gyűlésében lassabban beszéljenek. Itt ugyan már körül fok minden-féle Sergek gyűltenek és gyűlnek öfzve; de még lemmi bizonyost nem tudunk. — A' *Toskánai* fő Hertzeg *Leopoldot* várják némellyek Bétsbe, mint hogy a' F. Tsálfár nagyon oroszfzotskán érzi magát. — Az Erdélyi Kormányazó *G. Bánfi György* Ur ő Excellentiája az Ujj-esztendő napján délután Bétsbe szentséren meg-érkezett. — Katholicum Belgiumban csak ugy van a' dolog a' mint lehet. — Két hónapok alatt, fogadom, meg-tsendül az egész világ füle; mert nagy változások láttatnak az ajtó előtt állani; de ezekről most halgattatunk. — Frantzia-ország tsendefedik, hadi népét, az Országot, és a' zenebonát szedi jó rendbe, és a' Király is elkezdett már a' Nemzet-gyűlése által ki-tsinált Titulusával élni; mely így van: *Lajos, Isten' kegyelmes-ségéből és az Országnak rendelése által a' Frantziák' Kirdlya*. A' Proteftánfoknak dolgok napról napra jobban jobban foly Frantzia-országban; már közönséges ének szóval folytattyák az Isteni tiszteletet *Nántesben* Orgonát is szerzettek. A' halotjaikat egész tzerémonióval temetik már. Majd minden Tartományban válloftattanak már Proteftánfokat, kik az Ország-gyűlésének tagjai lehetnek. Ezek a' jó Hazafiat betsüllik nagyra, jó Hazafit pedig ezek között is eleget találtak; tehát a' Vallásbéli külömbbség már itt nem fok vizongást okoz.

A' Gallitziába útbazó gyalog Sergek ezek: 3 Batalion *Eszterházy Antal*, 2 Batalion *Gyulai Sámuel*, 2 Batalion *Eszterházi Miklós*, 2 Batalion *Devinsz*, 2 Batalion *Pálfi*; mind öfzve tehát 11 Batalional és mind Magyarak. Lovafak vagynak ide útbaz Draganyofok *Toshána Josef* és *Valdek*, és Januáriusnak 5-dikére ezeknek mind meg-keel érkezni. — A' szélekröl már most kevés az Ujság, mivel a' Törökök mind bejebb költöztenek, és az idö mostoha. — A' múlt hón. 13-dikán (írják a' *Levelet Ó-Grádiskából* 17-dikben) egy, a' Boszniai széleken igen félelmes *Harán Basát*, *Panne Luktafsanint*, itt a' Kardonban álló Kapitány *Szecz* el-fogott, és azt fegyveréről meg-fosztván, G. M. *Qvosdánovits* Urhoz *Okutsániba* kísértette és Téli - szállásra *Efzekerre* vitték-által. / Ez a' Gonosztvö Tolvaj Fejedelem a' maga emberi-nemzet Salakjából öfzve-gyült nagy Sergevel rá-ütött a' falukra, és azoknak ugy kegyelmezett-meg, hogy meg-nem égette, ha a' töllek kívánt *Summát* egybe fizették, és annyira vitte vala már körül belöl a' dolgot, hogy az ő képzelt jóbágyinak nem vala szabad házasodni, mig ennek, a' házasulandóknak szüléi, egynéhány aranyokat le nem számlálának.

Kemenczén, Honth Vármegeyében 18. Dec. 1789.
 „Tegnap előtt reggeli 11 órakor, történt itt Helybe egy szomorú *Efsett*: hogy magát *Cseszvit* *Vasfas* Regementjének fő Hadnagya, és az ide való *Afsistentz-Commandónak* a' Feje, *Jakatovszky*, született Lengyel — egy bizonyos Szilvásban, Pístolyal

lyal föbe lötte. Harmad napra, Izomszéd Helybe találkozáván az Obestere, parantsolta Czigányok által eltemettetni — a' kik szegényt, egy mélyebben áfsott Farkas-lyukba, Anya-mezitelen, el-is temették. Szerentsétlen ki-mulásának okát 's alkalmalmatóságát, láttzatott abba keresni; hogy Regimentjéhez visszta-hivatván, nagy szegénysége miatt módja nem lett volna, magát illendően éqvipirozni. — A' mely órában magát meg-lötte, hagyott a' Kommandóba bé-lépett Kapitánynak, e' következő Iráft: „ Kapitány Uram! Szerentsétlenül születtem, szerentsétlenül éltem, szerentsétlenül meg-is kell halmom. A' szegénység okozza, hogy betsületes ember-is el-veztti olykor a' Betsüleit. Az Ur, itten, minden Iráfokat fel talál, de pénzt nem — egynehány aranyat ki vévén. Imhól vegye az Ur Levelemet — más Világtól. Kétség kívül nem élek már akkor, midön ezt az Ur olvasni fogja. Eljen az Ur, kedvére; jobban mint Fő Hadnagy *Jakotovszky* — a' ki a' Lelkek-országában Absentéroztatott. Irtam Kemenczén, lehetésemnek utolsó napján. “ — Szegény, ügye fagyott! valamennyin véle társalkodtunk, mint jámbor és egyenes szivü Férfit esmértük 's szerettük: ezen szerentsétlen ki-mulásán, szomorú szivel szánakodunk Közönségesen.

A' Belgrádban lévő Testedár máig-is ott mulatozik, minthogy *F. M. Laudon* ennek nem tsak fegyver nyugváft, hanem békeiséget munkálódó Leveleit magával ő Felségéhez fel-hozta. Ezen Testedár

dár a' Szabad-fergefek' Vezére Májor *Branovatzka* Ur örizete és úti-társasága alatt érkezett meg Belgrádba, kitől az útan a' bor-ivást-is meg-tanulta. Midőn meg-érkeztenek volna Belgrádba, ebédhez ülteti B. *Laudon* mind a' kettőt t. i. a' Teftedár és ennek bor-ivásra tanító *Préceptorát*, 's hát a' Teftedárnak szintén olly jó izün esik a' bor, min más betsületes vendégeknek. A' többi mulattságok között, egy, a' Teftedár' szomszédságában ülő Tisztek körül kap egy *Tokay* boros floskát, és a' Teftedárnak azonkívül-is alkalmasint torkához mér pohorát szinyártig tölti belőlle. A' Teftedár, min más közönséges bort, fülen fogja 's meg-ízfsza; biztatja a' szomszédja, hogy igyék még edgyett a' békelesség' szerentsés helyre állásáért — — tötnek a' Tokayból — meg-ízfsza ujra, és fejét meg-tsoválnán, már most mint a' Vad-matskának ugy fénylenek vala szemei. Mi leve belőlle? A' Teftedár alig viheték ketten-is szállására, hogy a' részegséget agyon alugya. A' nagy melegség miatt fel-fertekedett álmából, és ki-menvén a' hóba belé-hevedett azon tsudálkozván; ezen szörnyü meleg italt hogy ihatják a' Keresztények.

A' Horvát-orfzági Sergeknek nagyobb része má' 20-dik Decemberben a' Kardonban, vagy téli-szállásban vólt bé-szálva, nagyobb része pedig ezeknek föld-kunyhókba maradott. — *Potentkin* maga az rta vala *Laudonnak*, hogy a' Törökökkel fegyvernyugvásra ne áljon, hogy mihelyt az idő és alkalm-

matolság engedi, Bulgáriába ronthatlan; melyre minden rendelések már készek — de — 2 hónap alatt nagyot változik a' Világ. — A' Bétsi ugy nevezett Reggeli és estvéli Levelek, mellyekből minden nap két árkos jött-ki, és minden Europai Ujságokból a' nevezetesebb dolgokat Leveleibe szorította, meg tiltatott és el-töröltetett. A' Külső Ujságoknak nints már Censura nélkül való szabadságok az újra nyomtatásra; ezek-is ezután rosiáltatnak; és így a' mi Eredeti Ujságainknál, ha eddig' elébb valók voltak, most sokkal alább valók lettek; és egy más után kezdenek meghalni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' Farsángban.

Angliában egy nagy tekintetben lévő Nemes, minekutánna hat egész esztendőig békefészesen lakott volna házastársával, el-akara a' hitvesétől válni tsak azon okból, mivel mind addig semmi gyermeketj nem szült, kire számos öröksége maradhatott volna. A' Törvény-székre emeltetvén a' per, oda idéztetik az Afzfony-is, és kérdeztetik: valyon el-akarna-é hitvesétől tsendesen válni? Miért nem, ugy-mond az Afzfony, mivel már ugy-is látom, hogy többé olly békefésben, és bóldogságban nem el-hetnének mint eddig' éltünk. Hanem azt kérem,

hogy

hogy szabad legyen nékem azon vagyonimat Férjemtől vissza kérnem, mellyeket hozzája vittem özve-kelésünkkor. Ez a' Férjnek tudtára adatván, vallyon kész vólna-é mind azoknak vissza-adásokra, mellyeket hitves-párja özve-kelésekkor Házához vitt? Tellyes szivemből; felel ő, de nem tsak azt, hanem három annyit-is adandók néki, tsak hogy maradékom lehessen, kire juthasson örökségem. Kérdeztetvén azért az Afiszony mit kívánna Férjétől? Ezen három darabokat kérte vissza: — Nyilvánosságos dolog az, ugy mond, hogy már hat esztendeje, hogy együtt lakunk; adja tehát nékem az én hat esztendővel való ifjúságomat vissza: másodszor hat esztendőnk által meg-vesztegetődött szépségem; adja vissza az akkorbéli szépségemet; harmadszor, akkor szűz voltam, adja vissza szűzességem, és kész vagyok el-válni férjemtől. Ezen kérésekre el pirulván a' férje, újra meg-ölelkezett hitvesével, és tsendesen éltek, második esztendőre egy magzatjok született.

Pofonyi Szemináriumból.